

Основні результати науково-дослідної роботи по реалізації соціально-педагогічного експерименту «Становлення та розвиток соціального партнерства як ефективного фактору забезпечення стабільності та перспектив освіти» (напрямок «Розбіжність інтересів стейкхолдерів сфери освіти та можливості пом'якшення протиріч» (ДР № 0121U000192) (станом на липень 2024 р. та з урахуваннях попередніх років, з акцентом на воєнний період)

Експеримент за темою «Становлення та розвиток соціального партнерства як ефективного фактору забезпечення стабільності та перспектив освіти» був схвалений на засіданні Науково-методичної ради КПНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (ХАНО) (28.02.2018р.) та затверджений рішенням колеги ДНО ХОДА від 27 червня 2018 року. Експерименту було присвоєно статус регіонального рівня, а ХГУ «НУА» - статус експериментального навчального закладу за вище вказаного напрямку. У червні 2021 року тема наукового експерименту з соціального партнерства була оновлена з урахуванням реалізації програми - «Розбіжність інтересів стейкхолдерів сфери освіти та можливості пом'якшення протиріч» та зареєстрована в УкрІНТЕІ (ДР № 0121U000192) – наук. керівник – проф. Астахова К. В.

Питання реалізації експерименту регулярно розглядаються на засіданнях Ради, ректорату, Педагогічної ради. Інформація про реалізацію експерименту була надана членам Консультативної ради та Піклувальної ради. Регулярно звітування щодо виконання плану експерименту проходить на засіданні Науково-методичної ради ХАНО.

До участі у реалізації експерименту залучено університети, науково-методичні та науково-дослідні центри, заклади загальної середньої освіти м. Харкова та області, міжнародні партнери, громадські організації.

Хід роботи по над реалізації експерименту знайшов відображення в публікаціях (підготовка монографій, збірників статей, брошюр та матеріалів конференцій), у доповідях на конференціях та семінарах, круглих столах, виконанні науково-дослідної роботи викладачами університету та лицею, аспірантами (тематика дисертацій) та студентами (тематика студентських наукових робіт в тому чи іншому обсязі відображає підходи до реалізації соціального партнерства, его концепції та напрямки).

Значну частину роботи над реалізацією експерименту склала робота експертних майданчиків з оцінки якості освіти та проведення аудиту освітніх програм стейкхолдерами.

Велика кількість роботи була присвячена обговоренню результатів роботи над тематикою експерименту на наукових конференції ХГУ «НУА» (з залученням партнерів по реалізації експерименту), в тому числі на:

- щорічних кафедральних конференціях:
  - Міжвузівська науково-практична конференція «Експертні оцінки елементів навчального процесу» (кафедра інформаційних технологій і математики, зав. кафедри – проф. Кірвас В. А.);

- Міжвузівська науково-практична конференція молодих учених «Управління як фактор економічної рівноваги» (кафедра економіки та права, зав. кафедри – доц. Рубан Л. О.).

Також на конференціях та наукових заходах в рамках квітневого Тижня науки щорічно відбувається залучення партнерів та обговорення питань, в тому числі публікація матеріалів за темами, пов'язаними з питаннями соціального експерименту. Так наприклад, у 2024 році конференційний День науки (13.04.2024 р.) зібрав крім учасників НУА зовнішніх учасників усіх трьох конференцій: було подано тези та відображено у програмах конференцій від зовнішніх учасників, як закордонних так і з наукових установ, закладів загальної середньої освіти та вищів Харкова та інших міст України.

Заклади освіти та наукові установи України:

- Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди;
- Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна;
- Харківський національний університет радіоелектроніки;
- Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого;
- Національний фармацевтичний університет;
- Національна академія Національної гвардії України;
- Харківська гуманітарно-педагогічна академія;
- Харківська академія неперервної освіти;
- Державний біотехнологічний університет;
- Придніпровська державна академія будівництва та архітектури;
- Державний навчальний заклад «Харківське вище професійне училище №6»;
- Чкаловський ліцей Чкаловської селищної ради Чугуївського району;
- Харківський фаховий коледж спортивного профілю;
- Комунальний заклад «Андріївський ліцей»;
- Харківський ліцей №73 Харківської міської ради;
- Комунальний заклад «Харківський ліцей №157»;
- Комунальний заклад «Харківський ліцей № 116»;
- Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України та інш.

Серед цих навчальних закладів та наукових установ, в тому числі й зарубіжних, багато представників, які є партнерами ХГУ «НУА» з реалізації наукового експерименту з соціального партнерства.

Навчальні заклади зарубіжних країн:

- Вестмінстерський університет Лондона (Великобританія);
- Вільнюський Технічний університет імені Гедимінаса (Литва);
- Інститут міжнародних комунікацій (м. Дюссельдорф, Німеччина);
- Національний університет Ірландії в Галвеї (Ірландія);
- Південно Вестфальський університет прикладних наук, (м. Мешедє, Німеччина);
- Потсдамський університет (Німеччина);
- Університет прикладних наук Fachhochschule Südwestfalen (Німеччина);
- Університет Сорбонна (м. Париж, Франція).

Також крім окреслених учасників приєдналися вчителі з інших шкіл та ліцеїв, викладачі та магістранти навчальних закладів вищої освіти, представники бізнес-процесів, випускники академії, що підтверджує, що у складних умовах воєнного стану тривало залучення нових партнерів до реалізації експерименту.

Тематика конференцій є гостроактуальною та відображає виклики сучасності, комплексну тематику НДР «Інтелектуальний потенціал суспільства в умовах перманентних соціальних змін: шляхи збереження та розвитку» (ДР № 0117U005126). Усі теми конференцій представлені у перспективному плані НДР до 2035 року, наприклад теми 2024 р.: XXXI Міжнародна студентська наукова конференція «Світ комунікативних компетенцій студентства XXI століття»; XXXI Науково-теоретична конференція молодих учених «Комунікації світу науки: підходи, тренди, протиріччя»; XXXI Регіональна науково-практична конференція вчителів «Сучасна школа як ключовий інститут забезпечення комунікативних компетенцій суб'єктів освітнього процесу». Така ж тенденція простежується і в попередні роки в ході проведення конференцій в рамках Дня науки.

Така ж тенденція напрацювань в конференційній роботі з реалізації експерименту спостерігається і в попередні роки:

- 2023 р.

- XXX Регіональна науково-практична конференція вчителів «Мікроколективи в макросередовищі сучасної загальноосвітньої школи: стан та шляхи формування» (8 квітня 2023 р.); XXX Міжнародна студентська наукова конференція «Мікроколективи в макросередовищі сучасного університету: стан і шляхи формування» (8 квітня 2023 р.); Науково-теоретична конференція молодих учених «Мікроколективи в макросередовищі сучасного університету: позиції, ролі, підходи молодих викладачів» (8 квітня 2023 р.). Відновлено практику видання матеріалів конференцій, яка була об'єктивно припинена на початку воєнного вторгнення. Виконані зобов'язання та опубліковано збірник минулого року, який було відкладено у зв'язку з активними бойовими діями на Харківщині, підтримка партнерів з реалізації експерименту очевидна;

- 2022 р.

- XXIX Міжнародна студентська наукова конференція «Університетська освіта: трансформація відносин та підходів першої чверті XXI століття» (16.04.2022 р.); XXIX Науково-теоретична конференція молодих учених «Держава та освіта: моделі та форми сучасної взаємодії» (16.04.2022 р.); XXIX Регіональна науково-практична конференція вчителів «Школяр та школа в сучасних умовах: основні напрямки трансформацій в українському контексті» (16.04.2022 р.). Завдяки підтримці партнерів та самовідданості науковців НУА вдалося провести День науки 2022 в умовах активних бойових дій на Харківщині;

- 2021 р.

- XXVIII Міжнародна студентська наукова конференція «Кар'єрна-професійні уявлення та переваги студентів: тренди, парадигми, фактори» (10 квітня 2021 р.); XXVIII Регіональна науково-практична конференція вчителів «Професійний розвиток учителя в сучасному освітньому полі» (10 квітня 2021 г.); XXVIII Науково-теоретична конференція молодих учених «Організаційно-управлінські підходи та зміст підвищення кваліфікації викладачів на початкових етапах академічної кар'єри» (10 квітня 2021 р.). Робота в рамках експерименту дозволили розробити практичні механізми вдосконалення партнерства в освіті в тих чи інших його аспектах. Все це підвищує роль НУА як експерта в питаннях розвитку освіти.

Особливе місце в конференційній роботі як експертного майданчика з питань освіти займає проведення щорічної лютневої конференції ХГУ «НУА», тематики якої відбивають науковий напрям експерименту та віддзеркалюють високий рівень залучення партнерів з реалізації експерименту.

2024 р. - проведено ХХІІ Міжнародну науково-практичну конференцію «Університетські спільноти та їх роль в умовах дифузності сучасної освіти» (9 лютого 2024 р.), яка вкотре підтвердила статус НУА як експертного майданчика з питань освіти. В конференції прийняли участь більше 200 учасників, в тому числі із 10 країн світу: Австрія (1), Бразилія (1), Литва (1), Нідерланди (1), Німеччина (3), Польща (4), США (1), Угорщина (2), Франція (1), Швеція (1). Загальна кількість закордонних учасників - дорівнює 16 учасників. Позитивним фактом є те, що у роботі конференції брали участь партнери з експерименту: як міжнародні, так і представники вишів України, в тому числі міста Харкова, загальноосвітніх закладів, наукових організацій. Нетрадиційний формат конференції, знайшов відгук та - головне - зміг бути реалізований завдяки виступу метрів – видатних науковців, вчених світового рівня: Філіпа Дж. Альтбаха (д-р філософії (PhD), професора Засновника Центру міжнародної вищої освіти Бостонського коледжу, США) та Ганса де Віта (д-р філософії (PhD), професора, Директора Центру з вивчення міжнародної вищої освіти, (Нідерланди).

2023 р. - відбулася ХХІ Міжнародна науково-практична конференція «Привабливість навчального закладу: складові та тренди» (10 лютого 2023 р.). В конференції прийняли участь більше 130 учасників, в тому числі з країн: Австрія, Великобританія, Норвегія, Нідерланди, Польща, Німеччина, Швеція, Литва. Склад учасників є підтвердженням високого рівня конференції: академіки, члени-кореспонденти – 6; доктора наук – 35; кандидати наук – 42; керівники навчальних закладів вищої освіти – 6; керівники гімназій, ліцеїв, шкіл – 6; представники наукових організацій та установ, бізнес-структур. Отримано понад 30 відгуків від учасників конференції (наприклад, від таких партнерів, як: представники Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди; КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» тощо);

2022 р. - ХХ Міжнародна науково-практична конференція «Освіта дорослих в умовах невизначеності: залучення, мотивація, тенденції» (11 лютого 2022 р.);

2021 р. - ХІХ Міжнародна науково-практична конференція «Абітурієнтське середовище періоду глокалізації: шляхи формування та тенденції розвитку» (12 лютого 2021 р.), в том числі успішне проведення предконференційного і постконференційних зустрічей з ученими із Польщі та Швеції, Києву та Харкова.

Тобто Міжнародна науково-практична конференція стала своєрідним науковим майданчиком для обговорювання гостроактуальних питань освіти завдяки науковим експертам всеукраїнського та регіонального рівня. За результатами конференції готується збірник відповідно до міжнародних вимог, який входить до НМБД. Усі наукові заходи проводились с залученням партнерів з експерименту.

- Здійснено роботу експертних площадок з оцінки якості освіти та аудиту освітніх програм стейкхолдерами (Круглий стіл «Підготовка економістів у сучасних умовах невизначеності: думки професіоналів» (25.04.2020), Круглий стіл «Система якості освіти у сучасній школі» із запрошенням шкіл-партнерів - 9 шкіл (24.06.2020), який був націлений на відпрацювання механізмів взаємодії та управління якістю; Круглий стіл «Правова підготовка на факультеті «Бізнес-управління» із залученням випускників (25.06.2021); проведено низка батьківських форумів в як форма взаємодії зі стейкхолдерами та інші), Круглий стіл «Політики й практики соціального партнерства в сучасній освіті», а також дискусійна панель «Абітурієнтське середовище в умовах перманентних змін українського суспільства» в рамках IV Конгресу Соціологічної асоціації України (28.10.2021). В ході роботи наукових майданчиків представлено наукове бачення підходів до взаємодії зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів, виокремлено принципи практичної реалізації соціального партнерства, основні форми спільної діяльності. Особливу увагу привернули соціальні практики, що представлені партнерами з експерименту, серед яких керівники закладів освіти, представники зарубіжних вишів, бізнес-структур.

- Визнання авторитету вчених академії (залучення проф. Астахової К. В. та проф. Михайлової К. Г. до робочої групи щодо стратегії розвитку інтернаціоналізації вищої освіти в рамках Міжнародної асоціації університетів (28.09.2022), академія увійшла до складу співорганізаторів та взяла участь у роботі редколегії Всеукраїнської конференції з міжнародною участю «Розвиток суб'єктів економічної діяльності в сучасних умовах господарювання» (доц. Іванова О. А.).

- Відповідно до тематики експерименту підготовлені пропозиції щодо включення в Концепцію соціально-економічного розвитку Харківського регіону, які пов'язані із вдосконаленням освітньої галузі; розвитком системи безперервної освіти як фактора стійкого розвитку регіону, що передбачає створення інноваційного освітнього кластера на основі соціального партнерства. Представники ХГУ «НУА» ввійшли до складу Науково-координаційної ради з рішення актуальних проблем науково-технічного розвитку Харківського регіону.

- Результати експерименту представлено на Всеукраїнській стратегічній сесії «Національний освітній технопарк: сервіс, інтелект, інформація», в презентаційній частині форуму на виставці «Кращий серед рівних» також, представила свої наукові здобутки з експерименту (червень 2021).

- Встановлено партнерські відносини з Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України. Академія брала участь у Міжнародному соціологічному опитуванні через взаємодію з віце-президентом Асоціації політичних психологів України – канд. психол. наук Чуніхіною С. Л. Проведено загальноакадемічний методологічний семінар «Як працювати з новим поколінням студентів і школярів в умовах постійних змін» (30.12.2022) – спікер: заступник директора Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, віце-президент Асоціації політичних психологів України, канд. психол. наук Чуніхіна С.

Л. (доповідь спікера за темою «Психологічні аспекти та особливості комунікації в сучасних умовах»). Обговорення доповіді та виступи з досвіду викладачів НУА відбулися на двох змістових майданчиках: «Освітній процес: виклики сьогодення для університетської освіти» та «Виклики сьогодення для загальноосвітнього навчального закладу» із залученням партнерів з реалізації експерименту.

- В рамках реалізації експерименту з соціального партнерства проведено Круглий стіл «Шляхи збереження й розвитку лідерських позицій Харкова як центру освіти і науки» (16.06.2023) із залученням представників вишів, провідних науковців, викладачів університетів та навчальних закладів середньої освіти, представників бізнес-середовища, аспірантів, випускників та інших стейкхолдерів (більше 90 учасників). За результатами роботи Круглого столу підготовлено збірник матеріалів (3,49 друк. арк.).

- Зросла роль НУА як експерта з питань розвитку освіти: експертна думка ректора, проф. Астахової К. В. з проблематики «Яка сучасна освіта потрібна Україні», наряду з віце прем'єр-міністром України, міністром трансформації була представлена на каналі «Громада» (жовтень 2023 р.), а зав. кафедри початкової освіти Шилкунова З. І. на цьому каналі представила інформацію з проблеми оцінки якості освіти сучасних учнів (грудень 2023 р.); академія увійшла до складу співорганізаторів та взяла участь у роботі редколегії Всеукраїнської конференції з міжнародною участю «Функціонування суб'єктів економічної діяльності в умовах воєнного стану» (доц. Іванова О. А.), за результатами наукового проєкту роботи з наративами «Зміни освітніх практик під час війни» опубліковано статтю в науковому фаховому журналі «Вища освіта України (авт.: проф. Астахова К. В., проф. Михайльова К. Г., доц. Зверко Т. В.) та передано до репозиторію ЦНГІ та інш.

- Реалізація партнерства забезпечується шляхом взаємодії з бізнес-спільнотою. Академія приймала участь у Програмі брокеридж-івенту «Розбудова Харкова через інноваційний фандрайзинг бізнесу» - 15.11.2023 року, організований Харківським кластером «ІАМ».

Ключовий напрям роботи - **публікаційна активність**. Відповідно до плану видавничої діяльності опубліковано роботи, які розкривають комплексну наукову тему НУА, а також тематику експерименту.

- Вперше в Україні опубліковано наукову монографію з проблем впливу генеалогії на розвиток особистості: Генеалогічний конкурс «Історія моєї сім'ї»: аналіз соціально-культурних можливостей : монографія / за ред. К. В. Астахової. Харків : Вид-во НУА, 2022. – 130 с. (7,61 д.а.);

Також за останні роки було видано:

1. Диалоги со временем (к 30-летию Народной украинской академии) : монография / Нар. укр. акад. ; под ред. Е. В. Астаховой. – Харьков : Изд-во НУА, 2021. – 656 с. (41,0 др.арк.);

2. Підготовка економістів в умовах постійної невизначеності: думки професіоналів : монографія / за ред. О. Л. Яременко, Г. Б. Тимохової. – Харків : Вид-во НУА, 2021. – 138 с. (8,02 др.арк.);

3. Красуля М. О., Колісніченко Ж. О., Красуля А. В., Ніколаєва С. В. Становлення та розвиток системи фізичного виховання в інноваційному освітньому закладі (узагальнення досвіду). Харків: Вид-во НУА, 2021 р., 204 с. (12,75 др.арк.);

4. Сидоренко О. Л. Місце і роль зовнішнього незалежного оцінювання в становленні національної системи моніторингу якості освіти в Україні : монографія / О. Л. Сидоренко ; Нар. укр. акад. – Харків : Вид-во НУА, 2021. – 332 с. (19,3 др.арк.);

5. Сучасні підходи до методології лінгвістичних та лінгводидактичних досліджень : монографія / Нар. укр.

акад.; під ред. Т. М. Тимошенкової. – Харків : Вид-во НУА, 2021. – 132 с. (7,67 др.арк.).

6. Астахова В. И., Зеленина Е. Л. и Тимошенкова Т. М. Социальные функции образования в XXI веке: традиции и новации. Social functions of education in the XXI century: tradition and innovation. Харьков: Изд-во НУА, 2021. – 112 с. (5,6 п.л.).

7. Генеалогічний конкурс «Історія моєї сім'ї»: аналіз соціально–культурних можливостей : монографія / за ред. К. В. Астахової. Харків : Вид-во НУА, 2022. – 130 с. (7,61 др.арк.);

8. Артеменко А., Батаєва К. Мілітарна ідентичність та соціальна адаптація ветеранів АТО/ООС. - Харків: Вид-во НУА, 2022. 192 с. (10,00 д.а.);

10. Михайльова К., Шкурапет Н. Здоровий спосіб життя сучасних підлітків у фокусі мережевої взаємодії соціальних інститутів (довоєнні та воєнні ракурси). Харків : Вид-во НУА, 2022. – 280 с. (12 др.арк.).

11. Івахненко А.О. Творчість Емілі Дікінсон на перетині культур. – Харків : Вид-во НУА, 2022. 110 с. (5,5 др.арк.).

12. Льїна О. В. Архетипні концепти українського художнього мовомислення. Харків : Вид-во Іванченка І.С., 2022. – 338 с. (14,0 др.арк.).

13. Бочарникова Т. Ф. (під заг. ред.). (2023). Формування професійної мобільності суб'єктів освітнього процесу в умовах мультилінгвальної підготовки. Харків : Вид-во НУА, 115 с. (7,2 др.арк.).

14. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті: глосарій / В. А. Кірвас, В. П. Козиренко, О. В. Дьячкова, Є. В. Свіцова; Нар. укр. акад.; ред. В. А. Кірвас. – Харків : Вид-во НУА, 2023. – 208 с. (12,1 др. арк.).

15. Михайлова, Л. В., Бочарникова, Т. Ф., Чурсіна, Л. В., Закрінічна, Н. І., Шмакова, Л. М., Паненко, І. О., Ануфрієва, І. Л. та Яріз, Є. М. (ред.). (2024). Інноваційні та традиційні методики викладання іноземних мов (досвід ХГУ «НУА»). Харків: Вид-во ХГУ «НУА», 156 с. (9,75 др.арк.).

16. Bannikova, K., Mykhaylyova, K. (2024). Organizational culture as a tool for constructing the company's human capital in conditions of uncertainty. Book 1. Organizational culture: a theory useful for practical activity. Kharkiv, Kharkiv University of Humanities «People's Ukrainian Academy», 126 p. (8 др. арк.).

Завершується робота над колективною монографією «Університет та його випускники: ключові тренди часу», 12 др. арк., за загальною ред. К. В. Астахової.

Реалізація тематики наукового експерименту з питання соціального партнерства розглядається також крізь призму діяльності Музею історії НУА. 29 вересня 2022 року ректор ХГУ «НУА», проф. К. В. Астахова та директор музею академії Н.П. Коваленко взяли участь у онлайн-зустрічі з экс-головою Комітету університетських музеїв та колекцій Міжнародної ради музеїв Мартою Лоуренсо (упродовж 2019–2022, Португалія) та теперішнім очільником Ендрю Сімпсоном (19.09.2022, Австралія) за темою : «Розуміння потреб музеїв та персоналу в умовах війни». Координатором зустрічі виступила – Світлана Муравська, д-р іст. наук, доцент кафедри історії, музеєзнавства та культурної спадщини. Що є ще одним підтвердженням різноманітних проявів соціального партнерства НУА.

Продовжуючи роботу над реалізацією експерименту щодо розвитку соціального партнерства, планується проведення емпіричного дослідження та узагальнення його результатів, залучення партнерів до участі в лютневій Міжнародній науково-практичній конференції; запрошення закладів вищої освіти та шкіл-партнерів до участі в Дні науки НУА; запрошення до спільних публікацій; збереження практики проведення спільного аудиту освітніх програм та якості підготовки на різних рівнях освітньої системи; підготовку публікацій у виданнях університетів-партнерів; спільні соціологічні дослідження, у тому числі «Студент XXI століття», з публікацією монографії (2-ге видання), а також розширення контактів та залучення нових партнерів.

15 липня 2024 р.